

Nieuwsbrief

Effectieve zorg & behandeling bij dementie

Deze nieuwsbrief is een uitgave van
de Informatiedesk Effectieve zorg & behandeling bij dementie en
de Helpdesk Ontmoetingscentra

Jaargang 5, nr. 1, Juni 2016

Redactie: E.Brouwer, F.J.M. Meiland, C.P. Pastink, I.H. Hendriks, R.M. Dröes

Insturen kopij: ontmoetingscentra@ggzingeest.nl

Website Helpdesk Ontmoetingscentra: www.vumc.nl/ontmoetingscentradementie

Redactioneel

Het voorjaar is gestart met al behoorlijk wat zonnige uurtjes. Hoog tijd dus voor de eerste nieuwsbrief van het jaar. In deze nieuwsbrief kunt u lezen over het nieuwe ontmoetingscentrum van de King Arthur groep in Almere. Ook hebben wij weer nieuws uit andere ontmoetingscentra. OC Nieuwegein van Vitras stelde bijvoorbeeld een mppi fotoboek samen voor het 10 jarige jubileum van een van de vrijwilligers Hassan Malikzai. Voor degenen die er niet bij konden zijn is er een korte impressie van de jaarlijkse bijeenkomst van de Landelijke Werkgroep die op 3 maart j.l. plaatsvond en de kick off van het project Ontmoetingscentra 3.0. Verder nemen wij afscheid van Bart Hattink, die jarenlang werkzaam was bij de helpdesk en cursus voor personeel Ontmoetingscentra, en stellen wij u voor aan Channah Pastink die zijn taken sinds 1 mei heeft overgenomen. Ook hebben wij weer een greep gedaan uit de databank van de Informatiedesk om u op de hoogte te brengen van effectieve zorg en behandeling bij dementie (ga er ook zelf eens een kijkje nemen!). Tot slot zijn er interessante congressen en leestips.

Wij wensen u veel leesplezier toe!
De redactie

Nieuwe ontmoetingscentra

King Arthur in Almere

Iedere maandag is het ontmoetingscentrum van de King Arthur Groep in het activiteitencentrum

Jan Steen in Almere geopend. René de Vries begeleidt de groep.

Wij ondersteunen mensen met (beginnende) geheugenproblemen op allerlei vlakken. Zo wordt begeleiding thuis geboden waardoor we de eventuele partner ook ontlasten, is er de mogelijkheid tot ondersteuning in groepsverband en kan men terecht voor allerlei activiteiten: van wandelen tot spelletjes doen. Soms plannen we ook een externe activiteit met de groep.

We delen de locatie met Kwintes, een organisatie die mensen met psychiatrische of psychosociale problemen ondersteunt. Beide organisaties kennen veel overeenkomsten. Ze gaan uit van de kracht en de mogelijkheden van de doelgroep en niet van de beperking. Het mooie van de ruimte vind ik dat er door de verschillende lokalen meer ruimte is voor diversiteit. We hebben ook het motto: niets moet en alles mag.

Mensen fleuren op, hun sociale leven komt weer terug en ze worden in hun kracht gezet. Ze kunnen elkaar bijvoorbeeld helpen en doen nieuwe sociale contacten op. In het begin is het allemaal misschien nog wat onwennig. We beginnen klein en willen eerst toewerken naar meer dagen open op AC Jan Steen.

René de Vries

Nieuws uit Ontmoetingscentra

Van landbouwexpert en adviseur in Afghanistan tot vrijwilliger in het Ontmoetingscentrum Nieuwegein van Vitras.

Hassan Malikzai vluchtte samen met zijn vrouw Rabea uit Afghanistan. 10 jaar geleden kwam

Hassan door bemiddeling van mantelzorgster Lex van Elst kennismaken met het Ontmoetingscentrum Nieuwegein voor mensen met dementie én hun mantelzorgers. In het Engels spraken wij met elkaar af dat Hassan bij ons vrijwilligerswerk doet. In het OC leerde hij van lieverlee de Nederlandse taal en cultuur kennen. Nu, 10 jaar later werd hij in het zonnetje gezet met een mooi fotoboek met talloze herinneringen aan activiteiten en mensen van het OC. Vrijwilliger Ad, ook bekend als DJ Ad, heeft dit boek met liefde samengesteld. Hassan nam niet alleen complimenten en cadeautjes in ontvangst maar sprak ook de groep in het Nederlands toe. Drie dagen per week, bij weer en wind, komt Hassan lopend of met de fiets om met liefde en toewijding te helpen als vrijwilliger bij activiteiten, bij de wandeling en in de catering.

Vroeger werkte Hassan als landbouw expert en adviseur. Zijn vrouw Rabea was onderwijzeres. Ook Rabea en zijn schoondochter Nargis hebben enkele jaren als vrijwilliger bij het OC gewerkt.

Hassan viert zijn 10-jarig jubileum als vrijwilliger in het OC Nieuwegein. Coördinator Annette Stock overhandigt hem het fotoboek.

Annette Stock Ontmoetingscentrum Nieuwegein

Nieuws Algemeen

Landelijke werkgroep bijeenkomst

3 maart was het zo ver, de bijeenkomst van de jaarlijkse Landelijke Werkgroep. Er waren 47 mensen aanwezig. Eerst werd een kijkje in de keuken gegeven van OC 't Ribbelt en King Arthur Almere. Ook werd er om raad gevraagd met betrekking tot de bezuinigingen op vervoer en de afname van aanmeldingen die sommige centra ervaren. Deze afname zou volgens de centra komen door bezuinigingen van de gemeente, onrust op het gebied van casemanagement en te weinig kennis omtrent dementie en het aanbod bij de sociale wijkteams. Extra aandacht voor PR zou hier een oplossing voor kunnen zijn. Bijvoorbeeld door samenwerking met huisartsen of sociale wijkteams kan het aantal aanmeldingen toenemen.

Ook werd er gesproken over de onderzoeken die nu lopen in de onderzoekslijn Zorg en Ondersteuning bij Dementie. Er werd verteld over het onderzoek naar OC3.0, Meetingdem, Exergaming, FIT project, Onvergetelijk project en het Natuurproject. De middag werd afgesloten met een lezing van Yvonne Kerkhof over haar promotieonderzoek naar het gebruik van apps door en voor mensen met dementie.

Kick-off Ontmoetingscentra 3.0

Afgelopen 3 maart was de kick-off van het project Ontmoetingscentra 3.0. Deelnemers aan het project waren hierbij aanwezig en ook enkele vertegenwoordigers van gemeenten. Na een feestelijke opening door de dagvoorzitter Drs. Julie Meerveld van Alzheimer Nederland, vertelde prof. Rose-Marie Dröes, projectleider, eerst over de opzet van het onderzoek. Daarna werden de drie nieuwe, vormen van begeleiding toegelicht: Daphne Mensink vertelde, samen met vrijwilliger Henk van Pagée, over DemenTalent. Nicole de Koning interviewde een coach van Dementelcoach en samen simuleerden zij een coachingsgesprek. Franka Meiland vertelde over STAR e-learning en interviewde Carolien Langendijk, ex-mantelzorgster, die de STAR e-learning had gevolgd.

Op dit moment zijn de deelnemende ontmoetingscentra volop bezig met de voorbereidingen om te kunnen gaan starten met de nieuwe vormen van begeleiding. OC Soest, OC Zeist en OC de Vijver in Driebergen zijn inmiddels gestart met DemenTalent. We hopen dat de andere ontmoetingscentra snel kunnen volgen!

Aan alle OCs is een uitnodiging verstuurd voor deelname aan de landelijke enquête Ontmoetingscentra. We hopen hierop veel reacties te krijgen! De enquête wordt afgenomen om inzicht te krijgen in kenmerken van deelnemers aan OCs. Hiermee kunnen we ook nagaan of de 32 OCs in het onderzoek een goede afspiegeling zijn van de OCs in Nederland.

Channah Pastink, junior onderzoeker

Van Rijn: "Iedereen kan dementievriendelijk worden" -Campagne voor een dementievriendelijk Nederland van start.

Op maandag 9 mei heeft staatssecretaris Martin van Rijn (VWS) het startschot gegeven voor een vijf jaar durende campagne die tot doel heeft Nederland dementievriendelijker te maken. Hij deed dit op het internationale congres in Amsterdam: "Living well with(out) dementia" dat in het kader van het Nederlandse EU-voorzitter-

schap werd gehouden. Doet u ook mee? Meldt u aan op:

<https://samendementievriendelijk.nl/>

Ontmoetingscentra in Europa

Het is alweer ruim twee jaar geleden dat het Europese project MeetingDem startte, in maart 2014. In dit project worden ontmoetingscentra voor mensen met dementie en hun mantelzorgers in Italië, Polen en het Verenigd Koninkrijk opgezet en onderzocht op hun effect. Inmiddels zijn er nu, na ongeveer een jaar voorbereiding, vijf OCs in Italië (2 in Milan, Sesto Giovanni, Bologna en Rimini), een OC in Polen en twee OCs in Engeland (Droitwich Spa, Leominster). Alle OCs zijn een groot succes en de deelnemers en hun mantelzorgers, en ook het personeel, zeer enthousiast over het nieuwe aanbod! Het project loopt nog door tot maart 2017. De laatste fase richt zich op de effectevaluatie. Wij zijn natuurlijk zeer benieuwd of de effecten die wij in het Nederlandse onderzoek hebben gevonden terug zien in deze landen. Wij houden u op de hoogte!

Rose-Marie Dröes

Nieuwe contactpersoon voor de Helpdesk

Vanaf 1 mei heeft Bart Hattink zijn werkzaamheden neergelegd bij de helpdesk Ontmoetingscentra. Bart heeft inmiddels al enige tijd een andere baan en zal zich in de beperkte vrije uurtjes gaan richten op de afronding van zijn proefschrift. Gelukkig is Channah Pastink bereid gevonden zijn werkzaamheden over te nemen. Voor vragen omtrent de cursus Personeel Ontmoetingscentra, de website en andere informatie over Ontmoetingscentra kunt u contact opnemen met Channah via e-mailadres: ontmoetingscentra@ggzingeest.nl of per telefoon: 020-7885622

Effectieve zorg & behandeling bij dementie

Een greep uit de databank van de Informatiedesk Effectieve zorg & behandeling bij dementie

'Activering van vaardigheden bevordert cognitief functioneren van mensen met dementie' In Duitsland is onderzoek gedaan naar de effecten van activering van vaardigheden van mensen met dementie en psycho-educatie voor mantelzorgers. De deelnemers werden ingedeeld in een experimentele groep of een controlegroep. Deelnemers aan de experimentele groep ontvingen gedurende 3 tot 4 weken elk een eigen behandelprogramma. De behandeling van mensen met dementie was gericht op het activeren van cognitieve

en sociale vaardigheden en het bevorderen van aanpassing aan nieuwe omstandigheden. Onderdelen van het programma waren: creatieve, bewegings-, muziek- en geheugentherapie en sociale activiteiten. De psychoeducatie van de mantelzorgers bestond uit voorlichting over o.a. medische aspecten, stresshantering, en sociale contacten. Daarnaast ontvingen zij creatieve therapie, relaxatie therapie en fysiotherapie. Drie maanden na de interventie bleken de personen met dementie in de interventiegroep gemiddeld genomen *meer verbeterd in hun cognitief functioneren* dan de personen in de controlegroep. Dit effect bleek groter bij mannen dan bij vrouwen. De vrouwelijke deelnemers met dementie in de interventiegroep ervoeren 3 maanden na de interventie een *sterkere afname van depressieve symptomen* dan vrouwelijke deelnemers in de controlegroep. Mannelijke mantelzorgers in de experimentele groep ervoeren 3 maanden na de interventie *minder zorglast* dan vrouwelijke mantelzorgers in de controlegroep.

Schiffczyk C, Romero B, Jonas C, Lahmeyer C, Müller F, Riepe MW. Efficacy of Short-Term Inpatient Rehabilitation for Dementia Patients and Caregivers: Prospective Cohort Study. Dement Geriatr Cogn Disord 2013;35(5-6), 300-312. Download de hele factsheet over dit onderzoek via de digitale [Informatiedesk Effectieve zorg & behandeling bij dementie](#).

Congrestips

Landelijke studiedag Onbegrepen gedrag

Het brein van ouderen met dementie

22 juni 2016, Aristo Amsterdam

Ouderen met dementie kunnen onbegrepen en moeilijk hanteerbaar gedrag vertonen. Dit congres biedt een kijkje in het brein van ouderen met dementie en inzicht in de verschillende verklaringsmodellen die door de jaren heen zijn gehanteerd. Op deze dag krijgt men handvatten waarmee men zelf aan de slag kan in de praktijk. Ook is er ruimte voor zelfreflectie en voor het stellen van vragen.

Kosten: €340,- (excl. Btw); Inschrijven: http://www.leidscongresbureau.nl/onbegrepen_gedrag/inschrijven

Landelijke congres moderne dementiezorg

Speciale aandacht voor wat mensen met dementie nog wel kunnen

22 november 2016, Bussum

Op 22 november 2016 wordt alweer de 10e editie van het Landelijk Congres Moderne Dementiezorg

georganiseerd. Tijdens dit congres worden vernieuwende ontwikkelingen vanuit de dagelijkse dementiepraktijk gecombineerd met de laatste inzichten uit wetenschappelijk onderzoek. Voor meer informatie en contactgegevens kunt u terecht op de volgende site:

http://www.studiearena.nl/congressen/congressen_item/t/landelijk_congres_moderne_dementiezorg_2016; Kosten: €330,- (excl. Btw)

Lees- en kijktips

Ik heb dementie

*Ruud Dirkse, Prof. Dr. Marcel Olde Rikkert
Sinds 1883 (Prijs: € 19,50)*

Het allereerste boek dat grotendeels geschreven is door mensen met dementie zelf. In dit boek schrijven 50 mensen met dementie een brief aan een lotgenoot. Ontroerende en inzicht gevende verhalen over hoe het met iemand gaat die dementie krijgt en hoe mensen leren omgaan met hun ziekte. Op 17 april zond Kruispunt een documentaire over drie van de brieven uit. Meer informatie over boek en documentaire kunt u vinden op:

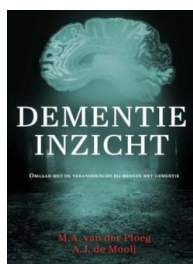
<http://www.ikhebdementie.nl/>

Dementie Inzicht

*Jolanda de Mooij en Milly van der Ploeg
Saam uitgeverij (Prijs: € 19,95)*

Het boek Dementie Inzicht is speciaal voor de psychogeriatrische zorgverlening. Het boek biedt waardevolle handvatten voor de lezer doordat theoretische kennis wordt gekoppeld aan de praktijk. Het beschrijft zowel de lichamelijke veroudering als de (cognitieve) gevolgen van dementie voor het lichaam, de geest en gedrag en hoe we daarmee kunnen omgaan er er op kunnen anticiperen.

De Dementie van Jet en Harrie

*Barbara Oppelaar en Jan van der Hammen
De Vrije Uitgevers (Prijs: € 17,95)*

Het boek bevat een theorieel deel waarin op praktische wijze wordt uitgelegd wat de ziekte dementie met de hersenen en gedrag van een persoon met dementie doet. Ook wordt er stilgestaan bij de omgeving. Er worden

technieken besproken die men kan inzetten om het leven van mensen met dementie zo prettig mogelijk te maken. Tot slot staan er oefeningen in om de vaardigheden te trainen.

Op bezoek bij een dierbare met dementie

*Anniek Kramer en Marcelle Mulders
Spectrum (Prijs: € 15,-)*

Dit boek bevat ruim 60 ideeën om samen te genieten. Beide auteurs kregen te maken met een dierbare die dementie had. Zij merkte dat ze het lastig vonden om op bezoek te gaan bij deze dierbare. Dit boek helpt mensen over de drempel door middel van het geven van een korte en heldere uitleg over wat dementie met iemand doet en hoe het je relatie beïnvloedt. Vervolgens wordt stilgestaan bij hoe men echt contact kan maken.

Dagbestedingsmateriaal - DVD's met natuurbeelden

CCDS Multimedia (Prijs: € 17,95)

Omdat diverse wetenschappelijke onderzoeken aantonen dat de invloed van natuur op mensen een rustgevend en helend effect heeft, heeft CCDS Multimedia dvd's met belevingsgerichte fotopresentaties ontwikkeld. Deze dvd's bevatten o.a. beelden van landschappen, tuinen, bloemen en dieren. Deze beelden kunnen een welkome afleiding bieden door de rustige, aangename prikkels. Men kan hierbij stilstaan, genieten en/of praten over deze beelden. Voor activiteitenbegeleiders, familie, mantelzorgers en vrijwilligers kunnen deze dvd's een doeltreffend hulpmiddel zijn, omdat ze vaak een ingang geven tot de gevoels- en belevingswereld van de kijker. Voor meer informatie kunt u terecht op de volgende site: www.ccdsmultimedia.nl

De Helpdesk Ontmoetingscentra is onderdeel van het **Amsterdam Center on Aging, ACA**. Volg ACA

op LinkedIn (ACA-Amsterdam Center on Aging) en Twitter (@Adamcenteraging) voor actueel nieuws!

Deadline kopij volgende nieuwsbrief: maandag 7 november 2016